

den foreliggende Form. og jeg er sikker paa, at hvis det bliver vedtaget — det haaber jeg efter de faldne Udtalelser i Dag — vil det bidrage til at skabe mange smaa lykkelige Hjem, og vi ville vist alle være glade ved at kunne være med til dette. Dermed skal jeg paa det bedste anbefale Lovforslaget.

la Cour: Da vi for 5 Aar siden vedtog denne Lov her, lød der forskellige Anskuelser. Det var ikke alle, der saa paa den med Glæde, og de gjorde deres Tvivl gældende om, hvorvidt denne Lov vilde bringe noget godt for Staten og for Landarbejderne i deres Helhed. Nu har den virket i 5 Aar, og nu kommer den højtærede Landbrugsminister og forelægger Loven paa ny, idet han siger: Ja, selvfølgelig ere 5 Aar for kort en Tid til, at vi kunne se, hvad denne Lov vil virke; vi kunne ikke klart se, om de velsignelsesrige Følger, som mange mente, Loven skulde fremkalde, virkelig ere komne til Stede, heller ikke, om de pessimistiske Betragtninger, andre anstillede, have faaet Ret. Den højtærede Landbrugsminister tør ikke sige, at vi have et klart Overblik over Lovens Virkninger i de 5 Aar, og jeg er fuldstændig enig med ham deri, men desuagtet kommer Landbrugsministeren og siger, at der er somme Punkter, hvor vi maa have Loven forandret, vi maa have den udvidet, og han siger udtrykkeligt, at et saadant Krav er berettiget. Vi skulle gaa op med Laanene fra 4,000 til 5,000 Kr., og vi skulle udvide Statshjælpen fra 2 til 3 Mill. Kr. Forholdet er efter Landbrugsministerens Mening saaledes, at Staten kan overkomme det, men Forholdene ere meget forandrede i andre Retninger siden Lovens Vedtagelse. Loven blev vedtaget i Henhold til det Forslag, som den i 1894 nedsatte Kommission havde fremsat. Denne Kommission holdt paa, at det var vanskeligt for Landarbejderen at skaffe mere end 400 Kr. eller 1 Tiendedel af det, som var nødvendigt for at skabe et saadant Husmandshjem. Men de Folk, der sode i Landbokommissionen i 1894, saa maaske noget anderledes paa de Forhold, Landarbejderne virkede under den Gang, end saaledes som man nu maa se paa Forholdene. Arbejderne leve nu under lidt andre Forhold, end de have levet under i den Tid, der gik forud for 1894. Spørge vi, hvorledes Landarbejdernes Stilling er bleven siden den Tid, ville vi finde, at den ikke er bleven saa ganske lidt forandret. Som Regel begynder Landarbejderen jo sit

Arbejde, sin Uddannelse, om man maa kalde det saaledes, saa snart han er bleven konfirmeret, altsaa ved 14-Aarsalderen. Jeg kan her kun omtale de Indtryk, jeg har fra min Egn, men selv om Forholdene mulig kunne være lidt anderledes i andre Egne, er det dog temmelig sikkert, at de nogenlunde ligne disse. En 16-Aars Dreng fik før 1894, ja, maaske endog kort før 1898, en Løn af kun 100 Kr. om Aaret. Nu faar han en Løn af mellem 200 Kr. og 250 Kr. aarlig. Ogsaa andre Landarbejderes Løn i alle Grader er stegen med saadan noget som 100 Kr. aarlig. Kommissionen mente, at en Landarbejder maatte kunne have samlet sig en 400 Kr.; men naar Lønnen er stegen med 100 Kr. aarlig, se vi, at en Landarbejder fra 16—26-Aarsalderen, naar han har Villie og Sparsommelighed dertil, kan faa ca. 1,000 Kr. mere at staa med nu, end han vilde have staaet med i 1898 og den Tid, der ligger forud derfor. Der er her blevet talt om, at vi skulde gøre noget for at faa Sparsommeligheden mere frem. Der kræves flere Penge af Landbrugsministeren til Hjælp til disse Statshuse, men hvad er da mere rimeligt end at sige: Da Kaarene for Landarbejderne ere blevne bedre, kunne vi ogsaa stille større Fordringer til dem med Hensyn til det Beløb, de skulle møde frem med. Jeg har hørt flere Talere udtale omtrent det samme, at det er ingen Sag for en Landarbejder nu at samle den Sum, som er nødvendig, ja, det ærede 2det Medlem for 6te Kreds (Johansen) vilde endogsaa sige, at siden denne Lov er kommen, er Tyendesparekasserne voksede frem. Om det ærede Medlem har Ret i, at det er denne Lov, der har fremkaldt den stærkere Trang til Tyendesparekasser, skal jeg lade være usagt; jeg kunde tænke mig, at den højere Løn havde lige saa megen Skyld deri. — Naar jeg har taget Ordet, er det for at henlede det eventuelle Udvalgs Blik paa, om det ikke vilde være rimeligt at stille større Fordringer end tidligere til den Landarbejder, som nu vil have eget Hjem. Den ærede Landbrugsminister mener, at vi skulle yde flere Penge, men der er altid en vis Risiko forbundet med, at Staten yder større Tilskud, saaledes at Statens Risiko, som ogsaa det ærede Medlem for Lolland (Tesdaupf) udtalte, forøges. Det er da ikke mere end billigt, at den Mand, som virkelig attraar et Gode af Staten, ogsaa efter Evne maa se at bidrage til at skaffe den Sum til Veje, ved Hjælp af hvilken han kan komme i Vej. Jeg henstiller altsaa til det even-